

Datum: 10 juli 2023
Inzake: Gemeente Horst aan de Maas
Van: [REDACTED]

Inleiding

De belangrijkste rol van een raadslid is deel te nemen aan de besluitvorming van de raad. Het uitbrengen van een stem door een raadslid wordt beschouwd als een fundamenteel democratisch recht dat niet zomaar kan worden afgenomen. Tenzij de wet expliciet deelname aan de stemming verbiedt, beslist alleen het raadslid zelf of hij/zij aan de stemming deelneemt tijdens de vergadering. Zelfs de voorzitter kan dit niet voorkomen. Over het algemeen is een raadslid verplicht zijn stem uit te brengen als hij aanwezig is in de raadsvergadering, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in de Gemeentewet (Gemw) en/of de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het is ook belangrijk dat de gemeenteraad, inclusief elk individueel raadslid, zijn werkzaamheden zonder vooringenomenheid vervult. In situaties waarin persoonlijke belangen en raadswerk samenkomen, moet een raadslid ervoor zorgen dat hij geen invloed uitoefent op het besluitvormingsproces. Dat betekent dat hij niet actief deelneemt aan het debat of bij het indienen van amendementen of moties. Binnen de fractie moet het raadslid ook terughoudendheid tonen en kan hij geen andere fractiegenoot vragen zijn belangen in te brengen in een debat, aangezien dit het besluit 'onrechtmatig' zou maken en niet in het belang van de gemeente zou zijn.

Wettelijk kader

Artikel 28, eerste lid onder a Gemw geeft aan wanneer een lid van de raad niet aan de beraadslaging en stemming deelneemt. Namelijk is dit het geval wanneer het een aangelegenheid betreft die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat. Zo wordt voorkomen dat het raadslid de stemming beïnvloedt (MvT, *Kamerstukken II* 2019/20, 35546, nr. 3, p. 18). Dat een raadslid zich moet onthouden van de deelname aan de beraadslaging is met de recente Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur (*Stb.* 2022, 444) in lid 1 in de wet gekomen. Onder beraadslaging valt onder andere het indienen van moties en amendementen, het stellen van vragen en het overleggen in commissieverband (MvT, *Kamerstukken II* 2019/20, 35546, nr. 3, p.7). Het doel van deze bepaling is de zuiverheid van de besluitvorming te bevorderen. Het niet deelnemen aan beraadslaging en stemming wordt daarom beperkt tot die gevallen waarin van een belangenverstrengeling sprake zou kunnen zijn. Dat kan zich voordoen bij zaken die een raadslid rechtstreeks of indirect persoonlijk aangaan.

Advies

De beperking in artikel 28, eerste lid onder a Gemw is in dit geval van toepassing. Als de betreffende raadsleden lid zijn van de coöperatie, dan hebben zij immers een direct, financieel belang bij de uitkomst van de stemming en dus ook bij de conclusie uit de beraadslaging. Als de windmolens worden geplaatst, dan wordt één van die molens eigendom van de energie coöperatie. De raadsleden (die lid zijn van Reindonk) hebben dan een direct (financieel) belang door het financiële rendement dat zij krijgen wanneer de molen, die in eigendom van de coöperatie komt, wordt geplaatst. Belangenverstrengeling (c.q. de schijn daarvan) is duidelijk aanwezig. Daarom dienen deze raadsleden zich te onthouden van de stemming en ook geen deel te nemen aan de beraadslaging. Dat gezegd hebbende kan een raadslid niet de mogelijkheid worden ontzegd om deel te nemen aan

stemmingen en beraadslagingen. Dat is een beslissing die enkel en alleen bij het raadslid zelf ligt. Een overtreding van artikel 28, eerste lid onder a Gemw kan echter wel leiden tot een door de rechter vernietigbaar besluit van de raad (MvT, *Kamerstukken II* 2019/20, 35546, nr. 3, p. 19). Ook kan het raadsbesluit in aanmerking komen voor vernietiging door de Kroon op grond van artikel 268 Gemw (*Kamerstukken II* 2020/21, 35546, nr. 6, p. 11).